

Hem mankeert niets

Roman

Hem mankeert niets

Anne Overmaas

Deze roman is gebaseerd op een waargebeurd verhaal.
Ter bescherming van betrokkenen zijn alle namen gewijzigd.
Ook zijn persoonlijke kenmerken, omstandigheden en
gebeurtenissen waar nodig veranderd.

Auteur: Anne Overmaas
ISBN: 978-94-6533-905-4
© 2026 Anne Overmaas
Druk: Pumbo.nl

Website: hemmankeertniets.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde
gegevensbestanden of op welke andere wijze ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de auteur.

1 Vooruitblik

Alles was zo netjes geregeld. Mijn koffertje ruim van tevoren gevuld. Op tijd gebeld dat we kwamen. De boel goed onder controle, precies zoals het moest met zo'n klus voor de boeg. Bijna zelfvoldaan leunde ik achterover op de voorstoel, die ik al voor het instappen zover mogelijk naar achteren had gezet. Ook het verkeer zat mee. De stoplichten, die op groen sprongen als we het kruispunt naderden. De brug, die op doordeweekse dagen een aardig obstakel kon vormen en die we nu vlotjes passeerden.

Tot Eric op het grote verkeersplein beneden, in plaats van rechtdoor te gaan naar het ziekenhuis, de baan voor rechtsaf opreed. Voor zover mijn bewegingsruimte het toeliet, draaide ik me naar links en keek mee over mijn schouder.

'De baan naast ons is vrij, je kan nog switchen.'

Hij zei niets en bleef staan waar hij stond.

'Eric, we moeten rechtdoor!'

Hij sloeg rechtsaf, de provinciale weg op. We passeerden het benzinestation, zacht verlicht omdat het waarschijnlijk nog dicht was en daar kwam er een mogelijkheid die ik over het hoofd had gezien, we konden langs de bloemenbuurt.

Nee! Opnieuw knipperde de richtingaanwijzer naar rechts. We gingen de andere kant op, naar het centrum.

Ik keek opzij en zag dat trekje rond zijn mond, dat ik normaal wel kon waarderen. Maar elke vorm van vastberadenheid was nu volkomen misplaatst.

'Eric, wat doe je, waar ga je heen. Zo gaan we weer naar huis! De baby komt eraan!'

2 Begin

Mijn verhaal is er een van scherpe contrasten. Tussen, vooral zijn, achtergrond en het leven dat we wilden gaan leiden. Tussen wat we nog nietsvermoedend wisten op te bouwen en de beginnende afbraak van wat we eerder nog trots hadden gevierd. Tussen mijn pogingen om hulp te halen en zijn reflex om het te verbloemen. Het zoeken naar een ingang, een verklaring, en het stuiten op dichte deuren...

Maar laat ik niet op de zaken vooruitlopen. Het is zo al ingewikkeld genoeg. Per slot van rekening heb ik al ruimschoots kunnen oefenen met vertellen, soms gehaast, struikelend over mijn woorden, soms kalm en indringend, al naargelang de tijd en de gelegenheid die me werd gegund.

Laat ik bij het begin beginnen. En niet alleen de feiten vermelden, maar ook mijn eigen gedachten, mijn zien, niet-zien, dwalen, zoeken en reageren.

Zoekend naar het begin, verschijnt dan al direct de eerste moeilijkheid. Want wanneer is het begonnen? Het ging zo geleidelijk, zo sluipend. Eerst begon de vaart uit ons leven te raken, we klommen steeds moeizamer omhoog: afstuderen, het zoeken naar passend werk — zie het voor je als een achtbaan, zo'n karretje dat omhoog wordt getakeld tot het hoogste punt is bereikt en eenmaal boven, ja, dan hoor je de voorste mensen vaak al gillen als ze toch vrij plotseling de diepte in kijken. Maar wij zagen die afgrond helemaal niet. We waren het aan het maken.

Misschien is het goed om te beginnen bij die tijd dat alles nog normaal leek: het hoogste punt. Eric, mijn leuke, energieke man was — even kijken, achtendertig, zelf was ik zesendertig. We waren net toe aan de volgende stap, de volgende vink op de bucketlist. Nu Denny, onze levendige zoon met zijn weerbarstige blonde krullen, bijna zes werd, was het hoog tijd voor dat tweede kindje en natuurlijk moest daar eerst plaats voor worden gemaakt: misschien wel in dat huis in het groen dat financieel binnen ons be-

reik begon te komen. Ik zat aardig in de opdrachten, Erics vaste contract was onderweg.

Ja, naar mijn idee hadden we er nooit beter voorgestaan dan in dat voorjaar, toen we alvast eens naar ons droomhuis gingen kijken. En achteraf gezien was ons leven precies op dat hoogtepunt, voor het laatst normaal.

3 Vervreemding

Ons droomhuis, een dijkhuis, stond er een beetje verwaarloosd bij. Verveloos, afgebladderd, maar er schemerde een tweede plaatje doorheen, van hoe het kon worden. 'Puntje eraf voor het schilderwerk,' zei Eric zacht, zodat de man en de vrouw die ons tegemoet liepen het niet konden horen.

'We zagen uw te-koop-bord,' wees ik.

De vrouw, een volwassen uitvoering van Sien, die volkomen in de entourage paste, knikte vriendelijk en opende met een uitnodigend gebaar de deur.

'U mag wel even binnenkomen, dan kunt u het eens met eigen ogen aanschouwen, zogezegd.'

Eric hield Denny tegen, die op de schommel afvloog.

'Die moet eerst gemaakt worden. Hou hem even in de gaten, Suzan.'

Binnen gingen er, hoewel het huis groter bleek dan het van buitenaf oogde, nog heel wat puntjes vanaf. Zoveel dat het betaalbaar begon te worden. Als de fundering nog goed was (en dat kon je laten nakijken) dan was het te doen, zeker voor een handige man als Eric.

Op de terugweg, nagezwaaid door Ot en Sien, fantaseerden we hoe het moest worden. Eric zag een vide voor zich, drie slaapkamers, twee dakkapellen en een badkamer met ligbad. Een carport voor de auto.

Denny zag een bootje in de Linge, twee konijnen in een hok, een opblaaszwembad in de tuin.

Ik zag een veilig hek om de tuin, twee schommels, Denny op de ene en een klein meisje op de andere. Een witgeverfd huis, frisgelakte luiken, onder alle ramen bloemen, potten langs het pad naar de voordeur. En een flinke werkplek waar ik, uitkijkend op de boomgaard, mijn reclameopdrachten kon doen.

Bijna tegelijk vroegen we: 'Zou het?'

Maar eerst dat vaste contract.

De opgaande lijn bestond grotendeels uit onze studie. In de tijd daarvoor waren we – zo jong al bij elkaar – voornamelijk bezig met overeind blijven. We wisten nog niet zo goed hoe we met elkaar om moesten gaan, leken zo verschillend, hij sportiever, ik bedachtzamer, hij handiger, ik gevoeliger. Een van onze weinige overeenkomsten was dat we zo vroeg mogelijk op eigen benen wilden staan, op een leeftijd waarop jonge mensen van nu aan hun studie beginnen.

We raakten in toevallige beroepen verzeild, nog een overeenkomst. Misschien mede daarom. En hoewel zijn loopbaan als timmerman een andere reden en oorsprong had dan mijn begin als boekhouder, hadden we allebei iets aangegrepen dat ons eigenlijk niet lag. Maar het bracht geld in het laatje, meer dan die honderd (toen nog) guldens huishoudgeld waarmee we het avontuur samen waren begonnen. Jarenlang bestond ons leven, niet achtbaanwaardig, uit overleven met kleine ups en downs.

Pas toen Eric ontdekte dat hij nog steeds kon gaan studeren en ik volgde, begon de klim omhoog. Alles kreeg een plekje. Hoe we met elkaar om konden gaan: motiverend, steunend. Hoe het te verklaren was dat we meteen al bij de eerste ontmoeting zo'n duidelijke klik hadden gevoeld, maar dat dit nu pas goed was te merken. Onze ontwikkelingsdrang was weer gewekt, we vonden onszelf weer terug: dat diepere deel dat elkaar had gevonden.

En al lerende, ervaarden we het leven als iets dat je zelf kunt maken. Als je maar wilt. En aan dat willen ontbrak het ons niet. Dat was genoeg om over de hoogste hobbel heen te komen.

Eric, bezig met een avondstudie rechten, haalde goede cijfers voor zijn kandidaats en doctoraal, ook voor struikelvakken als belastingrecht, waarvoor anderen met een goede achtergrond blakend van zelfvertrouwen zakten.

En ook bij mij op de avondopleiding aan de kunstacademie, werd het nog een hele veldslag tegen de hoge eisen, die niet iedereen won. We begonnen de klas met vierendertig mensen en eindigden met twee, waarvan ik er tot mijn verbazing een was.

Het was niet zo gek dat we dachten dat we het leven konden maken. We waren daar in vele, vaak nachtelijke, gesprekken bewust mee bezig, gesprekken waarin we evalueerden waar we waren en wat we al hadden bereikt. En al doende kregen we meer noten op onze zang. Mijn kinderwens kwam weer naar boven en bij hem dat huis in het groen.

Maar eerst natuurlijk vast werk. En hoewel we het idee hadden dat het bedrijfsleven ons wel met open armen zou ontvangen, werd het zoeken naar een leuke baan, vooral voor Eric, nog een ander verhaal: van de ene afwijzing na de andere. Maar na een aanhoudende stroom sollicitatiebrieven, omscholing zelfs naar de boekhouding (een mooie ingang, als je eenmaal binnen bent, ben je binnen), kreeg hij dan toch een voet tussen de deur.

-- 3 --

Hij begon weliswaar op een laag niveau voor iemand met een universitaire studie, met boekhoudwerk op de afdeling crediteuren bij een jonge collega die zoals de personeelsman het formuleerde 'omkwam in de facturen'. Stapels rekeningen die de uiterste betalingstermijn dreigden te overschrijden als ze niet snel werden geboekt. Of hij het erg vond om daar alvast mee te beginnen? Nee, hij wilde de handen wel uit de mouwen steken, kom maar op; hij was allang blij dat hij werk had, nog los van de geweldige beloning die hem in het vooruitzicht werd gesteld: een vaste baan, hij zou gaan rouleren.

'Een moderne vorm van loopbaanplanning,' had hij me uitgelegd. Een wisselende werkplek, hoger en hoger tot hij uit zou komen op de (bestuurlijke) functie die paste bij zijn studie. En daar eenmaal aangekomen, kende hij het bedrijf natuurlijk van haver tot gort.

En in die tijd moeten, achteraf gezien, de eerste tekenen zijn gekomen. Zijn groeibaan die niet groeide. Het oeverloze wachten op het vaste contract. Alle beloftes ten spijt zat hij anderhalf jaar later nog op de crediteuren.

‘Ik zet stempels op facturen,’ zei hij tegen vrienden en kennissen die belangstellend vroegen wat hij daar deed. En dat stak me een beetje. Hij deed zichzelf zo tekort. Zijn collega, een pijlsnelle werker, kaapte de makkelijke nota’s voor zijn neus weg, die kon daardoor extra snel zijn terwijl de probleemgevallen bleven liggen voor Eric. Die loste alles wel op. Maar nooit ging hij eens naar personeelszaken met die twee vragen die ik mezelf (en hem) wel bleef stellen. Waar bleef in het rouleren de volgende plek? En waar bleef het vaste contract? Vragen waar hij zich steeds Oost-Indisch dover voor maakte en tenslotte afwerend de handen opstak.

Omdat hij ‘s morgens vrij opgewekt van huis ging, leek hij eerder last te hebben van mijn gevraag, dan van al dat wachten. Ik stopte er dus mee en het dijkhuisje vervaagde terwijl ik opging in het zorgen voor Denny en het binnenhalen van mijn eigen werk.

Tot hij, terloops onder het avondeten, uit zichzelf een opmerking maakte alsof hij ter plekke een inzicht kreeg.

‘Het is niet goed om onder je niveau te werken,’ zei hij, ‘als dat heel lang duurt.’

Ik keek hem aan en vroeg niets.

‘Dat zei de nieuwe personeelsman. Aardige vent wel. Kwam bij me kijken. Vroeg wat ik deed.’

De man bleek mijn verbazing te delen.

‘Stempels op facturen zetten? En dat met een afgeronde rechtenstudie? Je zou gaan rouleren? Waarom was dat dan niet gebeurd?’

‘Hij beloofde uit te kijken naar een volgende plek.’

‘Joh!’

‘Vandaag kwam hij terug.’

Ik speurde zijn gezicht af, maar hij verraadde geen emotie.

‘Het spijt me, zei hij ...’

‘Néé!’

‘Ja, het gaat niet goed met de handel, zelfs vaste mensen moeten eruit. Ook vond hij het niet goed voor mij om zo laag te blijven werken.’

‘Dus je contract ...?’
‘... wordt niet verlengd.’

— 4 —

‘Ze zoeken mensen van twintig, met dertig jaar ervaring,’ merkte hij met schorre stem op, vanachter zijn kranten. Meelezend kon ik hem geen ongelijk geven. In één vaart door de middelbare school, universiteit en direct het vak in, dan leek je nog net jong genoeg om in aanmerking te komen, mits je ook aan een paar andere eisen voldeed. ‘Je hebt een evenwichtige, integere en stevige persoonlijkheid. Je bent procesgericht, resultaatgericht, creatief in het vinden van oplossingen, organisatiesensitief. Je kunt goed onder druk werken, denkt proactief mee met juridische scherpzinnigheid. Je beschikt over een teamplayersmentaliteit ...’

Zijn gezicht werd grijzer naarmate hij meer teksten las.

Samen probeerden we de taakomschrijvingen te ontcijferen. Het periodiek evalueren van juridische kwaliteit, het implementeren van juridische oplossingen, het operationeel coördineren van beleidsprocessen. Maar wat hij bij zo’n bedrijf of instantie te doen zou krijgen, bleef zelfs met een woordenboek erbij nog vaag.

Tot hij op die ene zeldzame vacature stuitte die we konden lezen; hij zette er meteen met een marker een dik rood kader omheen.

Bijstandsmedewerker voor de Gemeente op de Afdeling Bezwaar. Een duidelijk omschreven functie: het beoordelen van bezwaarschriften, contact leggen met de indiener, luisteren naar de bezwaren, onderzoeken of ze gegrond zijn en tot slot: het schrijven van de beschikking.

Een week na het verzenden van de sollicitatiebrief lag er een uitnodiging op de deurmat.

‘Zou het, Suzanne?’ vroeg hij.

Hij kneep zijn handen samen in een gebaar van pakken en vasthouden. Mijn hoop vulde de vraag aan. Zou het ... kleintje in mijn buik straks toch nog op die schommel zitten?

Op de ochtend van de uitnodiging hing er een sfeer van lichte, verwachtingsvolle spanning in ons huis. Eric verstond de kunst om tijdens de meest spannende aangelegenheden nog stoïcijns te blijven grappen. Vanachter de strijkplank volgde ik zijn energieke gezigzag door de kamer. Hier iets oppakkend, daar iets neersmij-tend: sleutels, kledingstukken, autopapieren, zijn portemonnee en een tube. Een tube die even dichterbij kwam toen hij, mij passe-rend, quasi geschrokken zijn handen opstak omdat ik op zijn 'zou het' nogal enthousiast reageerde met 'natuurlijk wel, zo'n test is een eitje voor jou.' Maar dat beeld werd overschreven door een plotselinge aandacht voor iets anders.

Hij was doorgelopen naar de werkkamer en had daar zijn briefcase opgehaald, mijn cadeautje voor zijn slagen. Hij had hem opengeklikt, zijn sollicitatiemap eruit gepakt, door de inhoud ge-bladerd: zijn curriculum vitae, diploma's en – wat me waakzaam maakte – zijn lijst met werkervaring. Een rij van minstens veertig werkgevers! Met banen van maanden of jaren, maar ook met uit-zendbaantjes ertussen die niet meer dan een dag hadden ge-duurd. Ik moest iets zeggen.

'Die lijst zou ik niet meenemen, Eric.'

'Waarom niet? Dan denken ze, die jongen heeft een berg erva-ring.'

Hij hield het blad verdedigend bij me weg.

'Als je ergens niet meer dan een dag gewerkt hebt, dan denken zij misschien iets anders.' Klussen van een dag, daar ga je als werkgever geen uitzendkracht voor vragen.

'Wat denken ze dan?'

'Nou, misschien dat je het niet zo lang uithoudt,' antwoordde ik, mijn woorden langzaam wegend.

'Oké, jij je zin.' Hij liep weg om zijn lijst in veiligheid te brengen. En terugkomend, in de deuropening, mompelde hij: 'Eerst even mijn haar.'

Ik vroeg me af waarom deze woorden zoveel spanning in me opriepen. Zijn overhemd gestreken, zijn broek geperst, zijn koffer in orde en nu nog even zijn haar. Ineens het beeld van die rode tube.

Ik nam een run naar de badkamer. Net op tijd. Er lag al een flinke klodder in zijn hand, die hij omhoog bracht voordat ik hem tegenhield.

‘Wat doe jij nou?’ vroeg hij ontdaan.

‘Wat doe jij? Kijk eens op die tube!’

‘Ontharingscrème! Dat scheelde maar een haar.’

‘Nou, dat scheelde wel meer dan een haar.’

In de hal draaide hij zich een halve slag om, pakte nonchalant zijn briefcase op en bleef half in de beweging staan, als op een stilgezet filmbeeld, of een poster voor aftershave.

‘Wat denk je, kan ik er zo mee door?’

Hij had model kunnen worden als je hem zo zag, als man-in-pak, met zijn speciaal voor de gelegenheid in model geknipte donkere haar dat er gelukkig nog aan zat en de bruine ietwat brutale ogen onder de mooi gewelfde wenkbrauwen, die stijlvol boven zijn rayban uitstaken toen hij die tenslotte met een resoluut gebaar opzette om nu echt de deur uit te gaan.

Ik stak mijn duim op: ‘Helemaal top!’

Ik weet niet wat ik ongelofelijker vond, het feit dat ze hem niet geschikt vonden of de reden waar ze mee kwamen: omdat u niet over een mavodiploma beschikt.

Naast hem neergezegen op de bank was mijn eerste reactie: ‘Ze moeten je hebben verwisseld met een ander.’

‘Een leuke gedachte,’ vond hij, ‘maar je zit er helemaal naast. Ik heb al gebeld.’

‘Je hebt al gebeld! Wat zeiden ze dan?’

‘Weet ik veel. Hele verhalen. Je komt er niet tussen.’

‘Niet tussen de verhalen of niet tussen het werk?’

Hij sprong op en greep in het voorbijgaan zijn jas mee.

‘Altijd hetzelfde liedje, ze vinden me wel aardig. Maar als puntje bij paaltje komt, moeten ze me niet.’

Vanuit de hal klonk nog: ‘Geen mavodiploma, ‘t wordt ook steeds gekker!’ Daarna een knal van de deur.

Ik raapte de brief op, die hij van de tafel had geveegd, streek hem glad en zocht naar het telefoonnummer van het testbureau.

‘Mijn man is meester in de rechten en wordt afgewezen omdat hij geen mavodiploma zou hebben. Er moet een fout zijn gemaakt.’

Ziezo, kort en krachtig. De ambtenaar keek ervan op.

‘Dat is inderdaad vreemd, mevrouw ... wilt u even wachten? We halen eens even die uitslagen erbij.’

Toen hij zich weer meldde, praatte hij merkbaar schuchter. Hij schraapte zijn keel.

‘Ja, hoe zal ik het zeggen. Er staat hier iets anders, maar het komt op hetzelfde neer. Er staat: de test is onder mavoniveau gemaakt. Onze secretaresse heeft dan wel ‘geen mavodiploma’ getypt, maar de strekking blijft hetzelfde. Voor deze functie is de testuitslag helaas te laag.’

‘Dat kan niet, mijn man heeft rechten gestudeerd. Hij heeft zijn diploma ... mijn man was de beste van de klas ...’